

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **I. M.**, bytom N., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Bannert & Mikulová s.r.o., so sídlom v Žiline, Sad nad Studničkami č. 1031/7 proti odporcovi **Strednej odbornej škole polytechnickej**, so sídlom Nitra, Dvorčianska č. 629, zastúpenej JUDr. Petrom Koscelanským, advokátom, so sídlom v Nitre, Fraňa Mojtu č. 24, **o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, o náhradu mzdy a iné**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 14 Cpr 3/2011-417, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 6. novembra 2014 sp.zn. 8 CoPr 6/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľka je povinná zaplatiť odporcovi trovy dovolacieho konania vo výške 426,18 Eur na účet JUDr. Petra Koscelanského, právneho zástupcu odporcu, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom zo 17. mája 2013 č.k. 14 Cpr 3/2013-417 zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala určenia, že skončenie pracovného pomeru medzi navrhovateľkou a odporcom výpoveďou z 26. mája 2011 je neplatné a že pracovný pomer medzi navrhovateľkou a odporcom trvá i naďalej, ako aj mzdových nárokov. Navrhovateľku zaviazal zaplatiť odporcovi náhradu trov konania v sume 903,46 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jeho právneho zástupcu. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že výpoveď daná navrhovateľke odporcom obsahuje všetky formálne náležitosti. Vykonaným dokazovaním mal preukázané splnenie všetkých zákonných hmotnoprávných podmienok pre platnosť výpovede danej odporcom navrhovateľke podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Odporca preukázal existenciu organizačnej zmeny, že v súvislosti s touto organizačnou zmenou došlo k nadbytočnosti zamestnanca – navrhovateľky a mal tiež preukázanú príčinnú, objektívne existujúcu súvislosť medzi organizačnou zmenou

a nadbytočnosťou navrhovateľky. Objem pedagogickej práce znížením počtu žiakov úmerne klesal.

Krajský súd v Nitre na odvolanie navrhovateľky rozsudkom zo 6. novembra 2014 sp.zn. 8 CoPr 6/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Navrhovateľku zaviazal zaplatiť odporcovi trovy odvolacieho konania vo výške 421,91 Eur k rukám právneho zástupcu odporcu do 3 dní. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa. Poukázal na to, že v konaní bolo nesporne preukázané, že sporná výpoveď, ktorou odporca skončil pracovný pomer s navrhovateľkou, je platná v súlade so zákonnými ustanoveniami Zákonníka práce. Ako aj bolo preukázané splnenie zákonných predpokladov pre využitie výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 2 písm. b/ Zákonníka práce. Organizačná zmena spočívala v znížení stavu zamestnancov odporcu v počte šesť zamestnancov, s cieľom zvýšiť efektívnosť práce., s dôsledkom nadbytočnosti šiestich zamestnancov, vrátane zrušenia pracovného miesta navrhovateľky na úseku teoretického vyučovania – učiteľ elektronických predmetov, ktoré predmety navrhovateľka vyučovala. Rozhodnutie odporcu bolo podmienené tým, že postupne dochádzalo k znižovaniu počtu denných študentov, ako aj k postupnému znižovaniu počtu žiakov denného štúdia v odbore elektrotechniky. Normatívny finančný príspevok na školu na kalendárny rok bol určený počtom žiakov a normatívnym objemom prislúchajúcich na jedného žiaka na bežný kalendárny rok, preto bola výška príspevku priamo determinovaná počtom žiakov školy a zníženie počtu žiakov malo bezprostredný vplyv na znížení počtu pedagogických zamestnancov. Poukázal tiež na to, že výber nadbytočného zamestnanca výlučne patrilo odporcovi a súd nemohol preskúmať správnosť výberu odporcu. Z dôvodu, že odporca mal len jedno pracovisko, ktorého sa dotýkali predmetné organizačné zmeny týkajúce sa jeho zamestnancov, nebol daný dôvod z hľadiska efektívnosti práce zohľadňovať pracovné pomery zamestnancov (pani V. a Mgr. C.). Neobstála ani námietka navrhovateľky týkajúca sa odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd konštatoval, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa je v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. Taktiež nebolo preukázané, že by výpoveď z pracovného pomeru daná navrhovateľkou bola v rozpore s dobrými mravmi. Dospel tiež k záveru, že doplnenie dokazovania navrhované navrhovateľkou by bolo nadbytočné a nehospodárne.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Prípustnosť dovolania odôvodňovala § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého v konaní došlo k vadám

uvedeným v § 237 O.s.p. Namietala, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudky oboch súdov a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázala na to, že formálnym postupom oboch súdov došlo k odmietnutiu spravodlivosti vo veci samej. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí sa v plnom rozsahu stotožnil s tvrdeniami súdu prvého stupňa, bez toho aby poskytol presvedčivú argumentáciu pre tento postup, resp. bez toho, aby sa zaoberal námietkami navrhovateľky v odvolaní. V zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. navrhovateľke sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a to tým, že odvolací súd rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania a nešlo o prípad podľa § 214 ods. 2 O.s.p., navrhovateľka bola pre nesprávny názor súdu vylúčená z realizácie svojich procesných práv, neumožnenie prípravy na pojednávanie konané 15. októbra 2012 pred Okresným súdom Nitra a porušením princípu kontradiktórnosti konania. Všetky uvedené prípady úzko súvisia s faktom, že odvolací súd zúžil odôvodnenie svojho rozsudku iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, čím jeho rozhodnutie popiera ústavné právo navrhovateľky na spravodlivý proces. Oba sudy námietky a argumentáciu navrhovateľky v jej podaniach iba jednoducho odmietajú bez konkrétneho a individuálneho vyjadrenia. Rozhodnutia sú nepresvedčivé, text na niektorých miestach je nelogický a rozporuplný. V odvolaní namietala, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, namietala rozsah vykonaného dokazovania a viaceré rozpory v skutkových tvrdeniach odporcu a navrhovateľky, preto povaha vykonaného, resp. nevykonaného dokazovania súdom prvého stupňa vyžadovala jeho doplnenie a teda vyžadovala si nariadenie pojednávania vo veci. Odvolací súd sa však argumentáciou navrhovateľky nezaoberal. Pokiaľ mal za to, že skutkový stav veci bol zo strany súdu prvého stupňa zistený úplne, mal objasniť, prečo je argumentácia navrhovateľky nedôvodná. Odvolací súd nesprávne vyhodnotil, že dokazovanie nie je potrebné vykonať. V rozpore s § 213 O.s.p. ide o nesprávne a nedostatočné zhodnotenie jej tvrdení, t.j. potreba opakovania niektorých dôkazov, doplnenie dokazovania a vykonanie nových dôkazov. Keďže tak nekonal, nenariadil pojednávanie a tým odňal navrhovateľke možnosť konať pred súdom. Namietala tiež, že ako navrhovateľka bola pre nesprávny právny názor súdu vylúčená z realizácie svojich procesných práv. Výsledkom nesprávneho právneho posúdenia bolo, že navrhovateľke súd neumožnil dopočúť štatutárneho zástupcu odporcu, čím jej bolo odmietnuté právo na riadny výsluch účastníka konania podľa § 131 O.s.p. a bolo aj porušené právo na riadnu prípravu na pojednávanie, ako aj právo

na riadne odôvodnenie rozsudku, bola vylúčená z práva na presné zistenie skutkového stavu veci a následne z práva navrhovať ďalšie dôkazy, keď súd dospel k nesprávnym skutkovým záverom a predčasne ukončil konanie. K organizačnej zmene zotrvala na svojom tvrdení, že rozhodnutie z 25. mája 2011 sa zmena organizácie práce umelo vytvorila, umelo predstierala, bol sledovaný cieľ a tým úmyselné ukončenie pracovného pomeru navrhovateľky. Ani jeden súd sa argumentačne nezaoberal tým, či organizačná zmena skutočne súvisela s odborom elektro - s prácou, ktorú vykonávala navrhovateľka a tým sa nevyjadril k naplneniu podmienky pre platnú výpoveď, a to nadbytočnosť. Nesprávne právne posúdenie spočíva aj v zhodnotení pojmu nadbytočnosť a právnych podmienok pre naplnenie tejto podmienky pre danie výpovede. Súd nesprávne právne posúdil aj vyhodnotenie príčinnej súvislosti medzi znížením počtu zamestnancov a nadbytočnosťou, taktiež v časti ponukovej povinnosti, ako aj vo vzťahu k dobrým mravom. Namietala, že súd prvého stupňa neumožnil navrhovateľke riadnu prípravu na pojednávanie konané dňa 15. októbra 2012 pred okresným súdom, čo bolo spôsobené tým, že súd dôsledne nevyžadoval od odporcu včasné predloženie dokladov, ktorým postupom súdu bol zmarený riadny výsluch účastníka konania protistrany, čím došlo k odňatiu možnosti navrhovateľke riadne konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), bol tiež porušený princíp kontradiktórnosti konania (princíp rovnosti zbraní). Ďalej namietala, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) v tom, že došlo k porušeniu ustanovení o dokazovaní. Súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie navrhnuté dôkazy. Tiež namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď sa odvolací súd bez ďalšieho stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvého stupňa výpovede z pracovného pomeru, ako aj právnym posúdením dobrých mravov. Namietala aj nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k trovám konania, keď neaplikoval správnu právnu normu (§ 1 a § 9), resp. správnu právnu normu nesprávne interpretoval (§ 13a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Žiadala, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

Odporca vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľky žiadal dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas navrhovateľka zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či jej dovolanie je procesne prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2) a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3).

V prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

Podľa ustanovenia § 242 ods. 1 druhej vety O.s.p., ukladajúceho dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal prípustnosť dovolania nielen vo vzťahu k § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal

návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady konania vymenované v § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Z týchto ustanovení preto prípustnosť dovolania nemožno vyvodit'.

Navrhovateľka prípustnosť dovolania odôvodňovala, že v prejednávanej veci jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred ním (§ 237 f/ O.s.p.). Tento postup odôvodňovala stručným, nepresvedčivým a predčasným odôvodnením rozsudku odvolacím súdom, ktorý nevychádza z komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností. K odňatiu možnosti navrhovateľky konať pred súdom vychádza aj z toho, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, bola vylúčená z realizácie svojich práv pre nesprávny právny názor súdu, nebola jej umožnená príprava na pojednávanie konané dňa 15. októbra 2012 pred okresným súdom, bol porušený princíp kontradiktórnosti - rovnosti zbraní.

So zreteľom na navrhovateľkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pričom treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných väd, určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam

pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Vzhľadom na námietky navrhovateľky bolo aj v tomto dovolacom konaní potrebné zaujať právne závery o tom, či (prípadné) nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. alebo či má za následok procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O.s.p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia

v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp.zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však *nemusí* dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého

stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd postačujúco odôvodnil svoj rozsudok, ktorým nadviazal na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý ako vecne správny potvrdil. Podľa dovolacieho súdu nižšie súdy dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia; ich zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p.), je v ňom vysvetlené, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzali aj ako vec – zistený skutkový stav – právne posúdili. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku dovolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu; takýto prístup reflektuje aj ostatne citovanú judikatúru ESLP. V prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie dovolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým – ako už bolo spomenuté – tvorí jeden celok.

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len navrhovateľkou zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo navrhovateľkou namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti navrhovateľke konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľky.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné,

neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysle a podstatu práva na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/006).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, z 5. apríla 2007 III. ÚS 171/2006).

V zmysle § 214 ods.1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z. účinného od 1. novembra 2008 a zákona č. 180/2013 Z.z. účinného od 1. októbra 2013, ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- c) ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania,
- d) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

V zmysle citovaného ustanovenia je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v zákonom vymenovaných prípadoch. V ostatných prípadoch je vecou rozhodnutia odvolacieho súdu, či na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie alebo nie. Ak odvolací súd prejedná a rozhodne o odvolaní bez nariadenia pojednávania, týmto postupom neodníma účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Zásada kontradiktórnosti konania je jedným z prvkov spravodlivého súdneho procesu. Spočíva v existencii procesnej rovnosti účastníkov konania tzv. rovnosti zbraní účastníkov, v rámci ktorej každá strana musí mať zásadne možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné pre úspech jej požiadaviek, ale musí mať i možnosť zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkou predloženými súdu za účelom ovplyvniť jeho rozhodnutie a vyjadriť sa k ním.

Podstatou kontradiktórnosti (a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“) je teda to, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany.

Navrhovateľka udávala, že bola vylúčená z realizácie svojich práv, nebola jej umožnená príprava na pojednávanie konané 15. októbra 2012 pred súdom prvého stupňa. Vytýkala súdu, že k porušeniu práv došlo pri príprave pojednávania a pri dokazovaní, tým, že súd nezabezpečil pred pojednávaním aby odporca predložil všetky doklady včas, ale akceptoval ich predloženie až na pojednávaní konanom 15. októbra 2012 a súd neumožnil navrhovateľke riadny výsluch účastníka konania a odoprel jej právo dopočuť štatutárnu zástupkyňu odporcu a vykonať konfrontáciu výsluchom.

Z obsahu spisu bolo preukázané, že odporca sa vyjadril k žalobnému návrhu navrhovateľky, ktoré vyjadrenie doručil súdu 18. novembra 2011. Predmetné vyjadrenie bolo zaslané právnej zástupkyne navrhovateľky, ktorá ho prevzala 29. novembra 2011. Vyjadrenie bolo odovzdané aj samotnej navrhovateľke na základe jej žiadosti pri štúdiu spisu 2. decembra 2011. Právna zástupkyňa podaním z 5. decembra 2011 požiadala súd, aby odporcu vyzval na predloženie príloh. Súd 9. decembra zaslal výzvu odporcovi výzvu na predloženie dokladov. Odporca podaním z 29. decembra 2011 predložil súdu 4 prílohy – prepočet miezd, zápisnicu č. 4/2011 zo zasadania vedenia SOŠ polytechnickej konanej 18. mája 2011, návrh na racionalizáciu mzdových prostriedkov na úseku TV odborných

predmetov a stanovisko k racionalizácii práce na úseku teoretického vyučovania elektrotechnika. Predmetné doklady boli zaslané právnej zástupkyňi navrhovateľky, ktorá tieto prevzala 13. januára 2012. Na pojednávaní konanom 15. marca 2012 (išlo o prvé pojednávanie vo veci) boli okrem prednesov právnych zástupcov účastníkov konania vypočutá aj navrhovateľka. Právna zástupkyňa namietala, že zo strany odporcu nebolo predložené rozhodnutie o organizačnej zmene. Pojednávanie bolo odročené s tým, že právna zástupkyňa predloží návrhy na doplnenie dokazovania a právny zástupca odporcu na ďalšie pojednávanie zabezpečí účasť riaditeľky školy Ing. Mj. Podaním z 22. mája 2012 právna zástupkyňa navrhovateľky žiadala súd, aby vyžiadal od odporcu prehľad pracovných úväzkov pedagogických a nepedagogických zamestnancov za roky 2010/2011 a 2011/2012. Súd na predloženie uvedených dokladov vyzval právneho zástupcu odporcu k určenému termínu pojednávania, ktoré sa malo konať 19. júna 2012. Pojednávanie na uvedený deň bolo zrušené z dôvodu čerpania dovoleniek. Na následnom pojednávaní konanom 15. októbra 2012 predložil právny zástupca dôkazy rozpočet školy v závislosti od počtu žiakov školy, porovnanie mzdovej náročnosti pri využití čiastočných úväzkov a pri preplácaní nadčasov, stav zamestnancov roku 2011, zápisnicu z mimoriadneho zasadnutia školy konaného 25. mája 2011, organizačnú štruktúru SOŠ polytechnickej k 1. septembru 2011, zoznam pedagogických zamestnancov SOŠP za roky 2011/2012 a 2010/2011, zoznam nepedagogických zamestnancov na roky 2010/2011 a 2011/2012, zaraďovacie listy pre úsek teoretického vyučovania na rok 2010/2011, 2010/2011 a 2011/2012 a 2011/2012. Na pojednávaní bola vypočutá štatutárna zástupkyňa a svedkyňa PaedDr. B. K.. Po výsluchu bolo súdom umožnené obom právnym zástupcom klásť otázky vylúčaným osobám. Z obsahu zápisnice vyplýva, že úväzky pedagogických zamestnancov zašle štatutárna zástupkyňa v jednom vyhotovení aj právnej zástupkyňi navrhovateľky (z obsahu spisu vyplýva, že zaslanie dokladov bolo realizované). Následne na žiadosť súdu odporca 8. novembra 2012 predložil ďalšie doklady (mzdový list navrhovateľky za rok 2010 a 2011, prehľad voľných pracovných miest pedagogických a nepedagogických zamestnancov na škole k 26. máju 2011 a prehľad počtu žiakov denného štúdia v odbore elektrotechniky za roky 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013). Tieto doklady boli zaslané súdom právnej zástupkyňi navrhovateľky, ktorá ich prevzala 15. novembra 2012. Samotnej navrhovateľke boli 11. januára 2013 (pri štúdiu spisu) vyhotovené kópie dokladov z č.l. 135 až 140, 156 až 158, 173 až 268 a 289. Právna zástupkyňa navrhovateľky sa podrobne k veci a k dokladom, ktoré sú založené v spise, vyjadrila v podaní z 29. apríla 2013, čo potvrdila právna zástupkyňa aj

vo svojom vyjadrení na pojednávaní konanom 30. apríla 2013. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol na pojednávaní konanom 17. mája 2013.

Z uvedeného vyššie dovolací súd nemal preukázané, že by postupom súdu nebolo umožnené riadne sa pripraviť na pojednávanie konané 15. októbra 2012, prípadne, že by došlo k narušeniu kontradiktórnosti konanie (porušenie „rovnosti zbraní“). Z obsahu spisu vyplýva, že doklady predložil odporca na pojednávaní konanom 15. októbra 2012. Všetky doklady však boli doručené navrhovateľke a následne mala možnosť k týmto dokladom sa vyjadriť a reagovať na ne. Postupom súdu nedošlo znemožneniu realizácie procesných práv navrhovateľky, ktoré jej Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Týmto procesným postupom nemohol preto založiť procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Navrhovateľka ďalej namietala, že súd nezistoval rozhodujúce skutočnosti pre posúdenie veci, porušil ustanovenia o vykonaní dôkazných prostriedkov, nevykonal dôkazy navrhnuté účastníkom konania a v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

Navrhovateľka zastáva názor, že súdy nemali pre svoje rozhodnutia dostatok úplných a správnych skutkových podkladov. Najvyšší súd k tejto námietke uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p.; ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, to ale samo o sebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (porovnaj napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Pokiaľ ide o argumentáciu (námietku) navrhovateľky, a to ohľadom nevykonania určitého dôkazu, je treba uviesť, že takýto postup môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nezakladá však

procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (porovnaj R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné (porovnaj R 125/1999). Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv navrhovateľky nie je postupom, ktorým by im súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.).

Z ustanovení § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 O.s.p. vyplýva procesná povinnosť účastníka konania tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje svoje právo alebo povinnosť protistrany, a procesná povinnosť označiť dôkazy, ktorými chce preukázať pravdivosť ním tvrdených skutočností. Ide o základné povinnosti účastníka sporového konania. Dôkazné bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia; táto zodpovednosť sa prejaví v jeho procesnom neúspechu. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu, aby rozhodol o veci samej aj v prípadoch nepreukázania určitej skutočnosti, ktorá bola významná pre rozhodnutie podľa hmotného práva. Rozsah dôkazného bremena vyplýva z hmotného práva (z príslušnej hmotnoprávnej normy). V zásade platí, že dôkazné bremeno má ten, komu je podľa hmotného práva na prospech existencia určitej skutočnosti.

Označenie dôkazov nie je iba procesnou povinnosťou účastníkov konania, ale zároveň aj ich procesným oprávnením. Uplatnenie tohto oprávnenia je však časovo limitované. V zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. (okrem výnimiek v ňom ustanovených) je súd povinný poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a O.s.p.) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada.

Právomoc (súdu) konať o veci, ktorej sa žalobný návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania

a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (porovnaj § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania.

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť však sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Odvolací súd (ani okresný súd) preto nevykonaním dôkazu, navrhovaného navrhovateľkou, ju nevylúčili z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré jej Občianky súdny poriadok priznáva. Tvrdenie o neúplnosti vykonaného dokazovania, resp. že súdy dospeli na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, predstavuje dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Dovolací súd môže v dovolacom konaní prihliadnúť k takýmto namietaným nedostatkom len vtedy, ak je splnený predpoklad prípustnosti dovolania (o taký prípad ale v prejednávanej veci nejde).

K námietke navrhovateľky týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu) treba uviesť, že nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 ods. 1 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (s tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý možno uplatniť v dovolaní, ale len pokiaľ je procesne prípustné (viď R 111/1998 a zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté na jeho rokovaní 3. decembra 2015, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“).

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (viď odôvodnenie rozhodnutia aj vyššie).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Navrhovateľka v dovolaní vyslovila aj nespokojnosť s právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p.

Z dovolania vyplýva, že navrhovateľka napáda rozsudok odvolacieho súdu aj v časti týkajúcej sa trov konania.

Dovolanie, ktoré smeruje proti výroku rozsudku prvostupňového aj odvolacieho súdu o trovách konania, *smeruje* proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia. Tento svoj charakter uznesenia nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do rozsudku pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ teda ide o túto časť rozhodnutia odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania treba posudzovať podľa § 239 O.s.p. (porovnaj k tomu ustálenú súdnu prax, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 283/2005, ako bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 51/2006).

Ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. vymedzujú prípady, v ktorých je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, pričom však podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením. Dovolanie navrhovateľky smeruje teda proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, u ktorého je dovolanie uvedeným ustanovením *expressis verbis* (výslovne) vylúčené.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, iba že namiesto samosudcu rozhodoval senát. Navrhovateľka nenamietala, že by v danom konaní došlo k niektorej z týchto väd a existencia vady takejto povahy nevyšla

v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto nemožno vyvodit' ani z tohto zákonného ustanovenia.

Námietka navrhovateľky, že prvostupňový a odvolací súd pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia neaplikovali správnu právnu normu, resp. správnu právnu normu nesprávne interpretovali, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nezakladá prípustnosť dovolania.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nemôže založiť. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako *mimoriadny* opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. I keby teda tvrdenia navrhovateľky boli opodstatnené (dovolací súd sa nimi z tohto hľadiska nezaoberal), ňou uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia (výroku), nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O takýto prípad ale v tejto veci nejde. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu.

Vzhľadom na uvedené obmedzilo sa dovolacie konanie iba na fázu zisťovania podmienok prípustnosti dovolania a nemohlo pokročiť do ďalšej fázy, t.j. preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozsudku (výroku o trovách konania), ktorú nesprávnosť dovolaním navrhovateľka namieta.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z ustanovení § 238 a § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti

rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporca si uplatnil trovy právneho zastúpenia za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k dovolaniu navrhovateľky) podľa § 13 ods. 3 advokátskej tarify vo výške 426,18 Eur spolu s DPH. Dovolací súd priznal odporcovi trovy právneho zastúpenia v uplatnenej výške, lebo boli uplatnené v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. Výpočet trov právneho zastúpenia vychádza zo základu uplatnenej výšky náhrady mzdy 14.624,60 Eur, kde za jeden úkon právnej služby je tarifná odmena 303,74 Eur (§ 10 ods. 1) + 2 x 21,51 (§ 13 ods. 3 pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach) vychádzajúc z § 11 ods. 1, kde pre rok 2015 činila 1/13 64,53 Eur. Hodnota jedného právneho úkonu je 346,76 Eur. S režijným paušálom (§ 16 ods. 3) pre rok 2015 8,39 Eur a 20 % DPH (§ 18 ods. 3) vo výške 71,03 Eur trovy právneho zastúpenia činia 426,18 Eur. Dovolací súd zaviazal navrhovateľku zaplatiť odporcovi trovy dovolacieho konania vo výške 426,18 Eur na účet jeho právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. marca 2016

JUDr. Mária Š r a m k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

